

Opinia do projektu „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2026” na terenie Gminy Miejskiej Kraków opublikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 5.01.2026 r., sporządzona przez Fundację „W IMIĘ ZWIERZĄT” w dniu 30.01.2026 r.

Podstawa prawna wyrażenia opinii: art. 11a ust. 7 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2023 r. poz. 1580, z późn. zm.).

Fundacja „W IMIĘ ZWIERZĄT”, jako organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działająca na obszarze gminy Kraków, opiniuje projekt programu w obecnym brzmieniu **negatywnie**.

Projektowany „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2026” na terenie Gminy Miejskiej Kraków obejmuje zarówno wszystkie zadania obligatoryjne określone w Ustawie o ochronie zwierząt, jak i działania dodatkowe, m.in. znakowanie zwierząt właścicielskich, sterylizację i kastrację kotów właścicielskich czy promocję adopcji zwierząt znajdujących się w schronisku.

Jednakże niektóre zapisy projektowanego programu wymagają doprecyzowania, inne natomiast rozszerzenia, zwłaszcza zapisy dotyczące kotów wolno żyjących, w szczególności:

1) nie określono aktualnej skali i zasięgu zjawiska bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Kraków, co powinno być punktem wyjścia do projektowania działań zapobiegających bezdomności zwierząt oraz opieki nad zwierzętami bezdomnymi;

2) dla przejrzystości punkt XI „Opieka nad kotami wolno żyjącymi i kotami posiadającymi właściciela lub opiekuna oraz zabiegi dotyczące psów posiadających właściciela” powinien zostać podzielony na dwa osobne: pierwszy dotyczący kotów wolno żyjących, drugi dotyczący zwierząt właścicielskich;

3) w § 12, w kontekście kotów wolno żyjących, nie określono:

- jak Gmina Miejska Kraków ustali liczbę kotów do zaopiekowania;
- w jaki sposób ustalone zostaną miejsca bytowania tych zwierząt;
- z jakimi lecznicami/weterynarzami będzie podpisana umowa;
- kto może zostać społecznym opiekunem kotów wolno żyjących (karmicielem), nie wskazano nawet w jaki sposób osoby te będą wybierane do pełnienia tej funkcji oraz czy i jak ich działania na rzecz kotów wolno żyjących będą weryfikowane;

- dokarmianie kotów wolno żyjących – powinno się ono odbywać przez cały rok, a nie tylko w okresie zimowym (którego swoją drogą ram czasowych nie określono) – ustawodawca nie dopuścił bowiem możliwości wyboru czasowego realizowania tego zadania, co oznacza, że Gmina nie ma w tym zakresie luzu decyzyjnego, a koty wolno żyjące muszą być dokarmiane przez cały rok;
- miejsc i częstotliwości dokarmiania kotów wolno żyjących oraz rodzaju karmy dla kotów wolno żyjących;
- warunków zapewnienia dostępu do wody pitnej dla kotów wolno żyjących (koty muszą mieć dostęp do świeżej wody, która nie jest zamrożona).

W przywoływanym zapisie projektu Programu warto uwzględnić także, iż opieka obejmuje w szczególności, poza wymienionymi aspektami, także umożliwienie finansowanie budek i schronień dla kotów na zimę.

Opieka nad kotami wolno żyjącymi została uregulowana w Programie niedostatecznie. Tak duża gmina, jak miasto Kraków powinno stworzyć regulacje, dzięki którym realizacja opieki nad kotami wolno żyjącymi z jednej strony zapewni zwierzętom tym odpowiedni poziom dobrostanu, z drugiej zaś umożliwi mieszkańcom włączenie się w realizację poszczególnych działań.

W Programie powinny znaleźć się następujące zadania, zgodnie z zaleceniami Najwyższej Izby Kontroli (Wyniki kontroli NIK P/24/093, s. 26):

- a) zapewnienie pożywienia i dostępu do wody – regularnie i przez cały rok,
- b) zapewnienie schronienia – w przypadku decyzji o pozostawieniu kota w środowisku, zapewnienia schronienia w miejscu bytowania, np. zakup budek do miejsc, gdzie brakuje naturalnych schronień,
- c) zapewnienie opieki weterynaryjnej (nie tylko w przypadku wypadków drogowych, ale także chorób, urazów, itd.), w tym, w miarę możliwości, profilaktyki zdrowotnej (szczepienia, profilaktyka przeciw pasożytnicza),
- d) zapewnienie kontroli liczebności populacji poprzez kastrację/sterylizację oraz usypianie tzw. ślepych miotów,
- e) obowiązkowa edukacja, działania informacyjno-promocyjne dotyczące opieki nad zwierzęciem, w tym zapewnianej przez gminę,
- f) powiązane z realizacją ww. zadań ewidencjonowanie (rejestr miejsc bytowania i znakowanie kota, którego się odławia i obejmuje opieką), w celu prawidłowej realizacji zadania i kontroli wydatków gmin. Populacja kotów wolno żyjących powinna być oszacowana w celu stworzenia odpowiedniego systemu zapewnienia karmy dla kotów oraz przyjęcia adekwatnych działań w zakresie kontroli ich rozrodczości.

Jednak w Programie brak części z wymienionych zadań lub też zostały one uregulowane niewłaściwie.

Działania wykonywane w ramach tego zadania wskazane w Programie, zgodnie z § 12 ust. 2, to:

- leczenie kotów i profilaktyka zdrowotna, o brzmieniu: „finansowanie odrobaczenia, zwalczania pasożytów zewnętrznych, kastracji i sterylizacji, znakowania oraz wybranych szczepień i leczenia wolno żyjących kotów będących w złej kondycji fizycznej”. Ważne zadanie, jednak regulacje są zupełnie niewystarczające – nie wiadomo kto będzie nadzorował stan kotów w ich koloniach oraz kotów bytujących indywidualnie, kto faktycznie kota zabezpieczy, odłowi i przewiezie do lecznicy (do tego nie wiadomo do której), a następnie – po okresie rekonwalescencji – przetransportuje do miejsca bytowania. Zrozumiałym jest, że Miasto może mieć podpisane umowy z wieloma lecznicami, jednak można wprowadzić odpowiednie rozwiązanie dla tego stanu faktycznego, np. wskazać w programie stronę internetową, na której odpowiednie informacje o kotach się znajdują. Wskazana regulacja obejmuje odrobaczenie i zwalczanie pasożytów zewnętrznych – takie działanie wymaga zorganizowania, ponieważ nie jest wystarczające odrobaczenie i zabezpieczenie przed pasożytami zewnętrznymi jednorazowo, a faktycznie bardzo wpływa na stan kociego zdrowia. Koty nie wezmą same sfinansowanych leków.

Ponadto, wskazano wykonywanie zabiegów kastracji i sterylizacji – w związku z tym zasadne jest znakowanie ubezplodnionych kotów, które powinno być wykonywane na dwa sposoby – nacinanie ucha, tak by było to widoczne z daleka (zapobieganie ponownym odłowieniom i stresowi) oraz zaczipowanie wraz z wpisem do bazy (w ten sposób lekarz, do którego trafi zwierzę będzie znał historię jego stanu zdrowia i ewentualnego leczenia). To bardzo istotne jeśli chodzi o stosowanie leczenia zachowawczego, w tym szczepień oraz odrobaczenia.

- dokarmienie kotów, o brzmieniu: „dokarmianie wolno żyjących kotów w okresie zimowym, karmą zakupioną przez Gminę Miejską Kraków. Informacje o sposobie odbioru karmy przekazywane są bezpośrednio społecznym opiekunom kotów wolno żyjących przez Wydział Środowiska i Klimatu Urząd Miasta Krakowa” – w Programie brak całorocznego dokarmiania kotów – wprowadzenie zasady, że dokarmianie kotów będzie się odbywało w wybranym dowolnie okresie powoduje, że przez większość roku Miasto nie realizuje tego zadania własnego o charakterze obligatoryjnym, co może być uznane za istotne naruszenie prawa. Brak zasad dokarmiania – nie wiadomo na jakich zasadach karma będzie wykładana oraz czy zapewniony zostanie tym zwierzętom dostęp do wody odpowiedniej do picia.

4) w § 13.4 powinny zostać określone kryteria wyboru właścicieli, którzy mogą skorzystać z darmowej sterylizacji lub kastracji (np. kryterium dochodowe);

5) w § 15 podano, że na Program przeznaczono 9 436 002 zł, z czego tylko 470 000 zł na opiekę nad kotami wolno żyjącymi i kotami posiadającymi właściciela lub opiekuna oraz zabiegi dotyczące psów posiadających właściciela. Co istotne jedyne kwoty, które nie zostały zwiększone względem Programu na rok 2025 to te dotyczące kotów wolno żyjących – 70 000 zł na dokarmianie, 24 000 zł na zwalczanie pasożytów i 30 000 zł na leczenie. Środki zaplanowane na te działania są niewystarczające, zwłaszcza jeśli weźmie się pod uwagę, że pokrycie kosztów sterylizacji i kastracji finansowane przez Gminę

Miejską Kraków, w porównaniu z nakładami ponoszonymi w związku z odławianiem bezdomnych zwierząt i zapewnianiem im miejsca w schroniskach, to koszt, który w przyszłości zaowocuje redukcją wydatków na walkę z bezdomnością zwierząt. Priorytetem powinno być inwestowanie w działania najskuteczniej zapobiegające przyczynom powstawania bezdomności.

Michał Dobrzyński

reprezentujący:
Fundację „W IMIĘ ZWIERZĄT”
KRS: 0001088251
ul. Przewóz 32b/56
30-716 Kraków